



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia**

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

**Parisiis, 1644**

Licet de vitanda discordia, &c.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-15588**

quisquam spoliare presumat. Vt clerici intra sacros ordines constituti, continenter viuant, & si in illa incontinentia, qua contra naturam sit, deprehensi fuerint laborare, excommunicentur, & a clero abiiciantur. Vt archiepiscopi parochias vel ecclesias visitantes, quadraginta vel quinquaginta equorum numero sint contenti; episcopi, viginti vel triginta; legati, viginti quinque; archidiaconi, quinque vel septem; decani, duarum euectionum numerum non excedant. Vt nullus torneamenta exercere presumat, & mortui in torneamentis Christiana careant sepultura. Quod vnaquaeque cathedralis ecclesia magistrum habeat, qui pauperes scholares & alios doceat, nec pro licentia docendi aliquis precium exigat. Vt prelati vnā tantum regant ecclesiam, & quod patroni ab ecclesia in suo fundo constitutis exactiones non faciant. Ne episcopi seu viri ecclesiastici stare compellantur iudicio laicorum, nec laici laicis decimas conferre presumant. Si quis ab aliquo commodata pecunia possessiones in pignus acceperit, si deductis expensis sortem suam receperit ex fructibus possessionis, pignus restituat debitori.

Præter ea quæ supra commemorauimus, Rogerus ista habet: Congregatis itaque vniuersis, quos supra recensui, episcopis, Roma in presentia domini papa Alexandri; ipse papa in Lateranensi ecclesia in eminentiore loco cum cardinalibus suis & prefectis & senatoribus & consulis Vrbs constitutus feria secunda tertiæ hebdomadæ quadragesimæ, quæ tertio Nonas Martii euenit, primum Concilii sui diem celebrauit quarta feria sequentis hebdomadæ, quæ secundo Idus Martii euenit. In quo Concilio VVilhelmus Rhemensis archiepiscopus factus est cardinalis ad titulum sanctæ Sabine; & Henricus abbas Claraualensis factus est episcopus cardinalis Albanensis; & dominus papa tertium diem Concilii sui celebrauit secunda feria ante dominicam In ramis palmarum, quæ decimo quarto Kalendas Aprilis euenit. In quibus hac decreta subscripta generaliter obseruanda constituit:

#### De Romano pontifice eligendo.

#### Licet de vitanda discordia, &c.

Prout supra habentur in actis, nisi quod ordo capitulorum sit hic alius. Circa finem vltimi capituli ista subiungit:

His itaque decretis promulgatis, & ab vniuerso clero ac populo circumstante receptis, episcopi & ceteri viri ecclesiastici, qui conuenerant, cum munere benedictionis licentiam repatriandi accipere meruerunt.

Hæc Rogerus de actis Concilii Lateranensis.

In hoc eodem Concilio Lateranensi episcopi illi Germaniæ, & alii qui contra Alexandrum secuti fuerant imperatorem schismaticum, schisma abdicantes, veniam supplices postularunt, hac forma præscripta:

Albertus  
Stadenlis in

Ego N. anathematizo, & recuso omnem hæresin ex-

ANNO  
CHRISTI  
1179.

tollentem se aduersus sanctam Romanam ecclesiam catholicam, præcipue vero schisma Octauiani, Guidonis, & Ioannis, & ordinationes eorum irritas iudico, & eis contradico, & modo inantea me obediturum iuro, & promitto fidelitatem sanctæ Romanæ ecclesiæ, & domino meo Alexandro, & successoribus eius iuste intrantibus; ipsique feruiam absque omni malo ingenio contra omnem hominem secundum ordinem meum. Consilia eius quæ mihi scripto certo mandauerit, vel ipse commiserit, nulli hominum pandam, nec etiam pro periculo corporis, atque membrorum: legatum ecclesiæ Romanæ honorabo, & ducam & reducam, & iuuabo expensis. sic me Deus adiuuet, & hæc sancta euangelia. His vero verbis dabantur pallia ipsi: In nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, & in honorem Dei genitricis, & in honorem apostolorum Petri & Pauli, & sanctæ ecclesiæ Romanæ, & domini papæ Alexandri tradimus tibi pallium, sumptum de beatissimo corpore Petri apostoli, vt eo vtaris in confectione sacramentorum, & corporis & sanguinis Domini, & consecratione ecclesiarum & chrisimatis, & ordinatione clericorum, & celebratione Synodorum secundum ecclesiæ tuæ consuetudinem.

chron. &  
apud Crantzium  
eccles. hist. Sax.  
lib. 7. c. 51.

Quæ præterea in eodem Concilio transacta sunt cum Germanis, Helmoldus sic narrat huius temporis auctor: *Pergebant illuc multi ordinati a schismaticis, sperantes se gratiam apostolici inuenire, & mitras exequendi officii ab eo consequi. Præcipue autem de ecclesia Halberstadenfi, quæ per Geronem nimis demembrata erat, tam monachi, quam clerici clementiam apostolica sedis adierunt. In qua profectio præcipue erat abbas Theodoricus de \*Hilseneburg, quia fere omnis congregatio monachorum suorum in salicibus organa sua suspenderant, exceptis paucis senioribus, qui ante schisma ordinati fuerant. Cumque omni instantia instarent, pulsantes apostolicam pietatem, tandem de ordinatis Geronis dispensatum est, vt quia idem Gero non a schismatico, sed a catholico, Hartuico videlicet Bremensi archiepiscopo, ordinatus fuerat, ordinati eius per gratiam apostolicam in ordinibus suis persisterent, & ad maiores per benedictionem ascenderent. Ipse etiam Gero hanc obtinuit gratiam, vt officium pontificale in omni loco libere exequeretur, vt in episcopatu Halberstadenfi. Venit etiam illuc dominus Bertoldus Bremensis electus in promotione officii sui suscepturus apostolicam benedictionem. Quem dominus papa benigne suscipiens, de promotione eius instantissime tractare cepit. Ipsi etiam omnem honorem deferebat, ita vt in Concilio prelatorum cathedram suam inter summos pontifices collocaret, & eum insulatum coram se residere faceret. Cumque in proximo Concil. Tom. 27.*

Helmoldus  
chron. lib  
1. cap. 28.

Nnn ij

mo sabbato promouendus esset in sacerdotem, & sequenti dominica in episcopum: feria sexta ad vesperam venit nuntius ducis Henrici, Otto prepositus, qui erat acerrimus perorator: & quia idem notus erat summo sacerdoti, statim intrauit ad ipsum. Mane autem facto, cum se Bremensis electus ad suscipiendos ordines prepararet, & ei Humbaldus cardinalis, qui post Alexandrum factus est Lucius, in quo summa consilii Romana ecclesia pendebat, preparaturam suam, eo quod inhonestior non esset, deputasset, dictum est a cubicularius domini papa: Veniant Bremenses. Venit igitur dominus electus cum suis, & dominus apostolicus egressus de cubiculo suo dixit ad eum: Frater, quia infra sacros ordines ad honorem pontificatus electus es, cassamus electionem tuam. Cumque quidam astantium dicerent: Domine, meminerit pietas vestra, quod electionem ipsius approbauerit. Apostolicus in cubiculum unde egressus fuerat, reuersus est: Bertoldus autem non sine rubore discessit.

Crantzius  
lib. 7. cap. 4.

Sed petamus acta ipsa narrata diffusius apud Albertum abbatem Stadensem, sed male anno sequenti, a quo & sumpserit alii recentiores, his verbis: Bremensis ecclesia tum quoque innouabat pontificem. Nam anno Christi septuagesimo octavo post millesimum centesimum Balduinus excessit humanis rebus, cum ipsa die esset sua depositionis literas a Romano pontifice accepturus. Et quidam Bertoldus vir insignis literature eligitur, ut praeueniatur Henrici ducis molitio. Solus Otto prepositus ab hac electione appellabat, pratendens Sifridum marchionis Alberti filium episcopum iam dudum Brandeburgensem in eam sedem sustolli, quod etiam post multa prouenit. Ascenderat Bertoldus electus ad Concilium Lateranense, quod Roma audierat congregari, petiuitque consecrationem, certissimus spei, quod omnia ex voto consequeretur. Sed pridie federat in Concilio inter episcopos insultatus, cum tamen non esset presbyter, unde magnam contraxit inuidiam. Aderat illi quidam magister Gerardus, qui pro illo allegabat in Concilio his verbis: Domine pater, ecce Bremensis ecclesia concordat & unanimi voto offert tibi sponsum suum magistrum Bertoldum virum utriusque dignum & moribus approbatum, scientia decoratum, liberalibus artibus instructum, utriusque testamenti pagina eruditum, decretorum & legum industria peritum, virum (ut apparet) personatum canonice, & sine contradictione electum; petitque a te hodie accipere gradum sacerdotii, & cras episcopalem benedictionem.

Papa breuiter ad haec: Credimus tibi dicenti, magister, sed scriptum est: Manum nemini cito imposueris. Loquamur cum fratribus nostris, audiamus formam electionis. Examinantur Bremenses per duos cardinales, Rainerium Papiensem, & Ioannem Neapolitanum, & inuenti sunt discordare. Papa in consistorio suo sententiam dixit: Fratres, vidimus electum vestrum: placet persona, placet scientia, placet eloquentia, placent etiam (quantum nouimus) mores: verum modus electionis displicet, praesertim quia est infra sacros ordines, non dico subdiaconatum, sed acoluthatum, electus; quo gradu secundum rigorem iuris licet contrahere matrimonium, quod canonicis obuiat institutis. Appellationem quoque super hoc factam audiuius, quam coactus est resignare appellator; insuper se denuo fecit eligi, & secunda electio cassauit primam. Praeterea ele-

